

Plan wynikowy. Klasa 4

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
CZĘŚĆ I. ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIA						
1.	Historia... Co to takiego? Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> historia jako dzieje, przeszłość, epoki historyczne. 	Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk.	Uczeń umie krótko scharakteryzować epoki historyczne.	Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.	Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii.	Historia jako dzieje
2.	Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> źródła historyczne. 	Uczeń wie, co to jest źródło historyczne, legenda i zabytek.	Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Umie podzielić źródła historyczne na pisane i niepisane.	Uczeń umie wskazać inne formy poznawania historii (film, obraz). Rozumie znaczenie źródeł historycznych dla pracy historyka.	Uczeń umie odczytać informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.	Historia jako dzieje
3.	Historia zegara i nie tylko... Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> chronologia, tyśiąclecie, era, przed naszą erą. 	Uczeń wie, jakie są rodzaje zegarów. Umie wskazać podstawowe podziały czasu (wiek, era itp.).	Uczeń umieszcza wydarzenia na linii chronologicznej. Wie, co to jest chronologia.	Uczeń wie, w jakim celu i gdzie wynaleziono kalendarz. Rozumie, jakie ma znaczenie chronologia w nauce historii.	Uczeń rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas przed naszą erą.	Chronologia historyczna
4.	Kiedy to było? Obliczanie czasu Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> określanie wieku, ery, obliczanie upływu czasu między wiekami. 	Uczeń umie wskazać podstawowe podziały czasu (wiek, era itp.).	Uczeń wie, co to jest chronologia. Umie określić na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę.	Uczeń umie obliczyć upływ czasu między wydarzeniami p.n.e. i n.e.	Uczeń rozumie, jakie ma znaczenie chronologia w nauce historii.	Chronologia historyczna
5.	Palcem po mapie Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> mapa historyczna, rodzaje map historycznych. 	Uczeń wie, co to jest mapa. Wie, co to jest tytuł mapy i legenda.	Uczeń wie, jakie są rodzaje map. Umie wskazać na mapie konkretne miejsca i określić ich przynależność państwową.	Uczeń umie odróżnić od siebie rodzaje map. Umie wskazać starą mapę i różnice między mapą dawną i współczesną.	Uczeń rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.	Analiza i interpretacja historyczna
6.	Poznaj to, co nieznanne... Archeologia – co to takiego?*	Uczeń wie, czym zajmuje się archeolog.	Uczeń wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog.	Uczeń potrafi wymienić różne znaleziska archeologiczne i ocenić ich wartość.	Uczeń rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości.	Temat spoza podstawy programowej

* Gwiazdką oznaczono tematy spoza podstawy programowej. Wymagania dotyczące lekcji dodatkowych zależą od tego, czy nauczyciel wyznaczy dany temat ten jako obowiązkowy, czy jako nadobowiązkowy – wówczas wymagania dotyczyć będą oceny celującej.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
7.	Lekcja powtórzeniowa Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • epoki historyczne, • źródła historyczne, • chronologia. 	Uczeń rozumie pojęcia: wiek, era, epoka, historia, źródło historyczne. Oblicza czas, który upłynął między epokami i wydarzeniami. Przypisuje daty wydarzeń do odpowiednich wieków.	Uczeń wymienia kolejne epoki historyczne. Wie, jakie wyróżniamy rodzaje źródeł historycznych. Wyjaśnia, dlaczego uczymy się historii.	Uczeń przedstawia własne rozumienie konieczności nauki historii.	Uczeń klasyfikuje źródła historyczne, posługując się przykładami. Uzasadnia przydatność źródeł w pracy historyka i archeologa.	
CZĘŚĆ II. CZŁOWIEK SPOŁECZEŃSTWO						
8.	Każdy człowiek jest inny Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • odmiennność i niepowtarzalność człowieka. 	Uczeń wie, czym ludzie różnią się między sobą.	Uczeń wie, co to jest tolerancja.	Uczeń umie wskazać różnice między ludźmi oraz zauważyć wynikające z nich korzyści i trudności. Rozumie, że należy szanować innych bez względu na wiek, wygład czy przekonania.	Uczeń umie odróżnić tolerancję od akceptacji.	Refleksja nad sobą i otoczeniem społecznym
9.	W domu, w szkole, w społeczeństwie Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • rodzina, • społeczność szkolna, • społeczeństwo, • prawa i obowiązki ucznia. 	Uczeń wie, co to jest społeczeństwo i grupa społeczna oraz jakie są podstawowe rodzaje grup społecznych.	Uczeń umie wskazać przykłady społeczeństw i grup społecznych. Umie określić, do jakich grup sam należy i jaką pełni w nich funkcję. Umie określić podstawowe funkcje rodziny.	Uczeń umie wskazać przywódcę oraz określić role członków grupy społecznej. Rozumie potrzebę życia ludzi w grupach. Rozumie konieczność udziału w wyborach (na razie do samorządu szkolnego).	Uczeń rozumie znaczenie grupy społecznej w życiu codziennym (zwłaszcza znaczenie szkoły i rodziny).	Refleksja nad sobą i otoczeniem społecznym
10.	Ja i moja historia Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • tradycja rodzinna, • pokolenie. 	Uczeń wie, co to jest pamiątka rodzinna, zwyczaj, drzewo genealogiczne i rodowód.	Uczeń umie odróżnić pamiątkę od zwyczaju oraz drzewo genealogiczne od rodowodu. Umie podać przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.	Uczeń umie narysować rodowód i drzewo genealogiczne.	Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.	Refleksja nad sobą i otoczeniem społecznym
II.	Poznaj to, co nieznanne... Szkoła dawniej i dziś*	Uczeń rozumie, że dawniej nauka nie wyglądała tak jak dzisiaj.	Uczeń wie, kim była Maria Skłodowska-Curie.	Uczeń wie, czym się różni szkoła dawna od dzisiejszej.	Uczeń potrafi opowiedzieć, jak kiedyś wyglądała nauka w szkole.	Temat spoza podstawy programowej

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
12.	Lekcja powtórzeniowa Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • społeczeństwo, grupa społeczna, • rodzina, szkoła, • tolerancja, • konflikty, • prawa i obowiązki ucznia. Sprawdzian 2.	Uczeń zna pojęcia: społeczeństwo, grupa społeczna. Wie, czym ludzie różnią się między sobą. Umie określić podstawowe funkcje rodziny.	Uczeń wie, do jakich grup społecznych należy i jaką pełni w nich funkcję. Zna swoje prawa i obowiązki jako ucznia w społeczności szkolnej.	Uczeń wie, co to jest tolerancja, i potrafi opowiedzieć, w jaki sposób się przejawia.	Uczeń potrafi opowiedzieć o konfliktach między ludźmi i wie, w jaki sposób próbować radzić sobie z tymi konfliktami.	
CZĘŚĆ III. MAŁA I WIELKA OJCZYZNA						
13.	Moja ojczyzna + Poznaj to, co nieznanie... Orzeł – godło Polski* Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • stolica Polski, • godło, flaga, hymn państwowy, • historia godła Polski, • sąsiedzi Polski. 	Uczeń wie, jakie miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe.	Uczeń umie wymienić sąsiadów Polski.	Uczeń umie wskazać na mapie sąsiadów Polski.	Uczeń rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie. Zna historię narodowego godła.	Ojczyzna oraz temat dodatkowy spoza podstawy programowej
14.	Polska niejedno ma imię Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • regiony Polski. 	Uczeń zna pojęcia: region, gwara, strój regionalny, mniejszość narodowa.	Uczeń umie wskazać na mapie i nazwać najważniejsze polskie regiony oraz region, w którym mieszka.	Uczeń umie wskazać na mapie i nazwać wszystkie polskie regiony.	Uczeń rozumie znaczenie lokalnych zwyczajów dla budowania kultury polskiej.	Ojczyzna
15.	Moja wielka i mała ojczyzna Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • mój region, • mała ojczyzna. 	Uczeń wie, co to jest ojczyzna i patriotyzm.	Uczeń wie, co to jest mała ojczyzna.	Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.	Uczeń umie znaleźć informacje na temat swojej małej ojczyzny. Interesuje się życiem lokalnym.	Ojczyzna, „Mała Ojczyzna”
16.	Lekcja powtórzeniowa Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • patriotyzm, • polskie symbole narodowe, • regiony Polski, • mniejszości etniczne i narodowe. 	Uczeń wie, co to jest patriotyzm i zna polskie symbole narodowe.	Uczeń wymienia sąsiadów Polski, umie wskazać na mapie państwa graniczące z Polską.	Uczeń wymienia regiony Polski, rozumie ich odrębności, wymienia cechy charakterystyczne własnego i innych regionów.	Uczeń charakteryzuje swoją „małą ojczyznę”, potrafi wskazać, jakie znaczenie ma dla niego i jego najbliższych.	

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
CZĘŚĆ IV. DAWNO, DAWNO TEMU...						
Sprawdzian 3.						
17.	Bardzo dawna historia człowieka* Zagadnienia: • prehistoria.	Uczeń potrafi wymienić zajęcia człowieka pierwotnego. Wie, jakie były funkcje ognia w życiu człowieka pierwotnego.	Uczeń wymienia najpowszechniejsze narzędzia człowieka pierwotnego. Wie, co zmieniło życie człowieka pierwotnego.	Uczeń wie, z czego człowiek dawniej wykonywał narzędzia.	Uczeń potrafi opowiedzieć o początkach rolnictwa i hodowli.	Temat spoza podstawy programowej
18.	Nad wielkimi rzekami* Zagadnienia: • pierwsze cywilizacje, • rolnictwo, • rola wielkich rzek.	Uczeń omawia rolę rzeki w starożytności.	Uczeń potrafi wskazać na mapie Nil i Mezopotamię. Wie, kim byli Sumerowie.	Uczeń wymienia osiągnięcia Sumerów.	Uczeń potrafi opowiedzieć o znaczeniu pierwszych cywilizacji nad wielkimi rzekami.	Temat spoza podstawy programowej
19.	Historia pisma Zagadnienia: • alfabety: fenicki, grecki, łaciński, współczesny.	Uczeń wie, kiedy wynaleziono pismo.	Uczeń rozumie, do czego służyło pismo.	Uczeń wymienia rodzaje pisma w kolejności chronologicznej.	Uczeń wie, w jaki sposób odczytano hieroglify.	Fundamenty Europy
20.	Gliniane tabliczki* Zagadnienia: • pismo klinowe, • Babilon.	Uczeń wymienia grupy społeczne zamieszkujące starożytną Mezopotamię.	Uczeń potrafi wskazać na mapie Mezopotamię. Potrafi określić rolę grup społecznych zamieszkujących Mezopotamię.	Uczeń potrafi określić hierarchię grup społecznych zamieszkujących Mezopotamię. Opisuje wygląd starożytnego Babilonu.	Uczeń wie, co to jest podatek.	Temat spoza podstawy programowej
21.	Na rydwanie faraona* Zagadnienia: • faraon, • hieroglify, • piramidy.	Uczeń wie, kim był faraon i do czego służyły piramidy.	Uczeń potrafi wskazać na mapie Nil i Egipt oraz wymienić grupy społeczne starożytnego Egiptu i krótko je scharakteryzować.	Uczeń wie, z czego i jak Egipcianie robili zwoje do pisania.	Uczeń wie, kim był faraon Tutanchamon.	Temat spoza podstawy programowej
22.	A tymczasem na ziemiach polskich...* Zagadnienia: • osada w Biskupinie, • zajęcia ludności Biskupina.	Uczeń wymienia zajęcia mieszkańców Biskupina.	Uczeń potrafi na podstawie rysunku opisać górnę w Biskupinie.	Uczeń wskazuje przyczyny upadku Biskupina.	Uczeń wie, kiedy powstała osada w Biskupinie i kto ją odkrył.	Temat spoza podstawy programowej

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
23.	Poznaj to, co nieznanne... Siedem cudów starożytnego świata*	Uczeń wie, że w starożytności wzniesiono wiele wspaniałych budowli, a niektóre z nich nazwano siedmioma cudami świata.	Uczeń potrafi na podstawie ilustracji opowiedzieć o siedmiu cudach świata.	Uczeń wskazuje siedem cudów świata na mapie świata starożytnego.	Uczeń zna dalsze losy siedmiu cudów starożytnego świata.	Temat spoza podstawy programowej
24.	Lekcja powtórzeniowa Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Mezopotamii, • wynalazek pisma, • Egipt faraonów, • Biskupin. Sprawdzian 4.	Uczeń rozumie pojęcia: Mezopotamia, pismo klinowe, faraon, piramidy, hieroglify, papirus.	Uczeń omawia wpływ położenia geograficznego na życie w Mezopotamii i Egipcie.	Uczeń wie, które osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii i Egiptu odgrywają ważną rolę do dziś. Ocena znaczenie wynalazku pisma dla rozwoju cywilizacji.	Uczeń wymienia egipskie grupy społeczne i określa ich funkcje. Zna różne koncepcje dotyczące budowy piramid.	
CZĘŚĆ V. STAROŻYTNĄ GRECJĄ						
25.	Grecja i jej mieszkańcy + Poznaj to, co nieznanne... Wielka kolonizacja* Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • położenie Grecji, • ukształtowanie terenu, • rola żeglowania. 	Uczeń potrafi wskazać na mapie Grecję.	Uczeń wie, czym zajmowali się starożytni Grecy.	Uczeń umie wskazać przyczyny Wielkiej Kolonizacji.	Uczeń rozumie związek między położeniem geograficznym a rozwojem państwa i życiem mieszkańców.	Temat spoza podstawy programowej oraz temat dodatkowy
26.	Greckie wychowanie Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • wychowanie spartańskie, • hoplici, • igrzyska olimpijskie. 	Uczeń wie, co oznacza określenie „spartańskie wychowanie”.	Uczeń wie, co oznacza zwrot „wróc z tarczą lub na tarczy”, Wskazuje na mapie Spartę i Olimpie.	Uczeń umie opowiedzieć o spartańskim modelu wychowania i starożytnych igrzyskach sportowych.	Uczeń rozumie znaczenie sportu w życiu starożytnych Greków i współczesnych ludzi.	Fundamenty Europy
27.	W Atenach Peryklesa Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • sztuka grecka, • filozofia, • demokracja. 	Uczeń wie, kim byli Sokrates i Atena.	Uczeń wie, kim byli Fidiasz i Perykles.	Uczeń umie objaśnić funkcje świątyni greckiej i agory.	Uczeń rozumie znaczenie osiągnięć starożytnych Greków dla kolejnych epok, w tym dla współczesności.	Fundamenty Europy

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
28.	W świecie greckich bogów Zagadnienia: • bogowie olimpijscy, • teatr grecki.	Uczeń wie, kim byli Herakles, Odyseusz, i Zeus. Wie, czym był teatr w starożytnej Grecji.	Uczeń umie rozpoznać greckich bogów po ich atrybutach.	Uczeń umie opowiedzieć historii Heraklesa i Odyseusza.	Uczeń rozumie znaczenie Greków dla kolejnych epok, w tym współczesności.	Fundamenty Europy
29.	Lekcja powtórzeniowa Zagadnienia: • położenie geograficzne Grecji, • wierzenia Greków, • filozofia i teatr grecki, • rola sportu w życiu starożytnych Greków.	Uczeń rozumie pojęcia: demokracja, igrzyska olimpijskie. Wymienia greckich bogów.	Uczeń podaje genezę i znaczenie powiedzeń: „z tarczą lub na tarczy”, „wychowanie spartańskie”. Zna postacie: Sokratesa, Arystotelesa, Platona, Fidiasza, Peryklesa.	Uczeń wyjaśnia znaczenie demokracji ateńskiej.	Uczeń porównuje warunki naturalne różnych krajów starożytnych: wskazuje podobieństwa i różnice oraz wpływ na funkcjonowanie państw.	
CZĘŚĆ VI. STAROŻYTNY RZYM						
30.	Rozwój państwa rzymskiego* Zagadnienia: • początki Rzymu, • Rzym królewski, • republika, • cesarstwo.	Uczeń wie, kim był Romulus.	Uczeń potrafi wskazać na mapie Rzym.	Uczeń wymienia chronologicznie ustroje Rzymu.	Uczeń krótko charakteryzuje ustroje Rzymu.	Temat spoza podstawy programowej
31.	Miasto na siedmiu wzgórzach Zagadnienia: • drogi rzymskie, • handel, życie codzienne, • Juliusz Cezar.	Uczeń wie, co to jest triumf i Forum Romanum.	Uczeń potrafi opowiedzieć, jak budowano rzymskie drogi.	Uczeń omawia codzienne zajęcia mieszkańców Rzymu.	Uczeń rozumie znaczenie dróg dla rozwoju imperium.	Fundamenty Europy
32.	Rzymianina dzień powszedni Zagadnienia: • prawo rzymskie, • terminy, igrzyska, niewolnictwo.	Uczeń wie, kim był niewolnik w starożytnym Rzymie.	Uczeń wie, czym były terminy i akwedukty oraz kim był galdiator. Umie wymienić najważniejsze osiągnięcia kultury starożytnego Rzymu, ze szczególnym uwzględnieniem prawa rzymskiego.	Uczeń rozumie znaczenie niewolnictwa w państwie rzymskim.	Uczeń umie wymienić najważniejsze osiągnięcia kultury starożytnego Rzymu w odniesieniu do współczesności.	Fundamenty Europy

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Podstawa programowa
33.	Rzymianin zostaje chrześcijaninem Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • narodziny chrześcijaństwa, • apostołowie, • ewangelia, • prześladowania chrześcijan. 	Uczeń wie, kim byli Jezus i święty Paweł.	Uczeń wymienia najważniejszych rzymskich bogów.	Uczeń rozumie znaczenie chrześcijaństwa dla rozwoju Rzymu i dalszej historii ludzkości.	Fundamenty Europy
34.	Upadek cesarstwa rzymskiego. + Poznaj to, co nieznanie... Jak walczone w starożytnym Rzymie* Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • cesarstwo zachodnie i wschodnie, • barbarzyńcy. 	Uczeń wie, co to jest legion rzymski. Zna datę 476 r.	Uczeń zna datę upadku cesarstwa rzymskiego na Zachodzie. Rozumie znaczenie armii w historii Rzymu.	Uczeń umie wymienić przyczyny podziału imperium i upadku cesarstwa zachodniego.	Temat spoza podstawy programowej oraz temat dodatkowy
35.	Lekcja powtórzeniowa Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • przemiany ustrojowe w państwie rzymskim, • Rzym podbija świat, • osiągnięcia cywilizacji rzymskiej, • chrześcijaństwo w świecie rzymskim. 	Uczeń rozumie pojęcia: republika, legiony, akwedukt, termy, cesarstwo, prawo rzymskie, chrześcijaństwo, Koloseum, amfiteatr. Zna postacie: Jezusa Chrystusa, Juliusza Cezara. Wie, co wydarzyło się w 476 r. Wskazuje na mapie miasto Rzym.	Uczeń opisuje republikę i cesarstwo, wskazuje na różnice między nimi.	Uczeń wskazuje wpływ osiągnięć rzymskich na współczesne prawo i budownictwo.	
	Sprawdzian 6.				